

Sygn. akt IV CSK 462/20

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa [...]. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko B. S. i W. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 stycznia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 15 października 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwani powołali się na jej oczywistą zasadność, mającą wynikać z oczywistego naruszenia przez Sąd Apelacyjny wszystkich przepisów, które skarżący przytoczyli w ramach podstaw skargi kasacyjnej, a mianowicie art. 65 § 2 k.c. w związku z art. 509 i art. 510 § 1 k.c. w odniesieniu do wskazanych postanowień umowy cesji dokonanej między kredytodawcą pozwanych a powodem, art. 6 k.c. w związku z art. 509, art. 510 § 1 i art. 76 k.c., art. 3 § 1, art. 6 § 1, art. 32 ust. 2, art. 79 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w związku z art. 194 i art. 195 ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz art. 234 k.p.c., art. 83 § 1 k.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Istotne jest jednak i to, by zarzucane sądowi naruszenie prawa spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, i do istnienia takiego związku między wytykanym uchybieniem, a wynikiem postępowania w sprawie powinien zmierzać skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Cześć zarzutów pozwanych zmierza w istocie do podważenia ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego postanowienia, gdy tymczasem w art. 398³ § 3 k.p.c. ustawodawca wyłączył tego rodzaju kwestie z zakresu dopuszczalnych podstaw skargi kasacyjnej, a w art. 398¹³ § 2 k.p.c. postanowił, że Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej jest związany ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę faktyczną rozstrzygnięcia.

Z ustaleń dokonanych w niniejszej sprawie wynika, że 30 grudnia 2015 r. pomiędzy (...) Bankiem Spółką Akcyjną, jako kredytodawcą pozwanych, a powodem zawarta została umowa cesji różnych wierzytelności, w tym także przysługującej cedentowi w stosunku do pozwanych. Odnosząc się do zarzutów podniesionych w apelacji pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny uzupełnił

zacytowane ustalenie o stwierdzenie, że przedmiot cesji dokumentowały dwa załączniki, na co wskazywało samo brzmienie umowy. O ile w załączniku nr 1 strony umowy cesji oznaczyły umowny stosunek prawny, z którego wierzytelność jest przedmiotem cesji oraz – identyfikując dłużników z tego stosunku – wskazały na nazwisko pozwanego, o tyle w załączniku nr 2 powołały tak nazwisko pozwanego, jak i pozwanej. Sądy obu instancji stanowczo stwierdziły, że intencją stron umowy z 30 grudnia 2015 r. było przeniesienie na powoda wierzytelności Banku jako cedenta z precyzyjnie oznaczonej umowy kredytowej, której stronami byli oboje pozwani, jako małżonkowie pozostający w ustroju wspólności ustawowej małżeńskiej. Odmienne wnioski nie uzasadnia to, że – dla usunięcia wątpliwości co do przedmiotu przelewu – (...) Bank Spółka Akcyjna oraz powód 22 lutego 2018 r. podpisali aneks nr 4 do umowy cesji, w którym wyraźnie wskazali, że dłużnikiem przelanej wierzytelności była też pozwana.

Zarzuty skarżących, że umowa przelewu z 30 grudnia 2015 r. miałyby być dotknięta nieważnością z uwagi na jej pozorny charakter (art. 83 § 1 k.c.) nie są przekonujące, a uzasadnienie Sądu Apelacyjnego, w którym Sąd ten odniósł się do tego zarzutu są dostateczne dla rozeznania przesłanek, którymi Sąd ten kierował się oceniając ten aspekt apelacji. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 21 czerwca 2017 r., I UK 264/16 (nie publ.) oświadczenie woli jest złożone dla pozorów, jeżeli jest symulowane. Symulacja ta musi składać się z dwóch elementów. Po pierwsze, strony, które dokonują symulowanej czynności prawnej, próbują wywołać wobec osób trzecich przeświadczenie (niezgodne z rzeczywistością), że ich zamiarem jest wywołanie skutków prawnych, objętych treścią ich oświadczeń woli. Po drugie, musi między stronami istnieć tajne, niedostępne osobom trzecim porozumienie, że te oświadczenia woli nie mają wywołać zwykłych skutków prawnych (akt konfidencji); jest to porozumienie co do tego, że zamiar wyrażony w treści symulowanych oświadczeń woli nie istnieje lub że zamiar ten jest inny niż ujawniony w symulowanych oświadczeniach. Niezgodność rzeczywistego zamiaru stron z treścią czynności prawnej musi odnosić się do jej skuteczności prawnej, woli powołania do życia określonego stosunku prawnego. Nie powoduje natomiast pozorności wskazanie przez strony fałszywych pobudek, daty lub miejsca zawarcia

umowy, powołanie się na nieprawdziwe fakty, wadliwe nazwanie umowy lub poszczególnych praw i obowiązków.

Żadna z okoliczności przytaczanych w niniejszej sprawie przez pozwanych nie wskazuje na brak woli zawarcia pomiędzy powodem i (...) Bankiem Spółką Akcyjną umowy przelewu wierzytelności kredytowej w stosunku do powodów i wyłącznie symulowanie takiej umowy czynnością z 30 grudnia 2015 r., która faktycznie ukrywała inną czynność. W szczególności nie świadczy o tym podtrzymywanie wniosku egzekucyjnego przeciwko pozwanym przez (...) Bank Spółkę Akcyjną, w warunkach, gdy z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że Bank przekazywał powodowi szczegółowe informacje o wynikach tych działań. O skutkach, jakie należałoby wiązać z tą postawą cedenta Sąd Apelacyjny wypowiedział się dostatecznie szczegółowo w motywach wyroku.

W wyroku z 10 stycznia 2020 r., I CSK 380/18 (niepubl.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że wykładnia umów, do której znajdują zastosowanie dyrektywy interpretacyjne zawarte w art. 65 k.c., dokonywana jest kolejno na trzech płaszczyznach: ustalenia literalnego brzmienia umowy, ustalenia treści oświadczeń woli przy zastosowaniu reguł określonych w art. 65 § 1 k.c. oraz ustalenia sensu złożonych oświadczeń woli przez odwołanie się do zgodnego zamiaru stron i celu umowy. Na tle art. 65 k.c. przyjmuje się kombinowaną metodę wykładni, która w przypadku oświadczeń woli składanych innej osobie, przyznaje pierwszeństwo temu znaczeniu oświadczenia, jakie rzeczywiście nadawały mu obie strony w chwili jego złożenia. Nie sposób jednak tak wyklądać oświadczeń woli stron, żeby miały prowadzić do niemożliwych do racjonalnego objaśnienia skutków. W realiach niniejszej sprawy nie sposób jest przyjąć, że wolą (...) Banku Spółki Akcyjnej zrealizowaną przez złożenie oświadczenia prowadzącego do zawarcia umowy z powodem było przeniesienie na powoda wierzytelności o zwrot kredytu wyłącznie w stosunku do pozwanego, a nie także w stosunku do pozwanej, pozostającej z pozwanym we wspólności ustawowej i będącej współwłaścicielką nieruchomości, na której wierzytelność została zabezpieczona hipotecznie. Skoro pomiędzy stronami umowy cesji nie było żadnych sporów co do jej przedmiotu i zakresu, to powstające w stosunkach zewnętrznych wątpliwości mogły one skutecznie usunąć aneksując nie dość jasno zredagowaną umowę.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił przy tym przyczyny umieszczenia dwóch dat na notarialnych potwierdzeniach podpisów w aneksie nr 4 oraz to, w jakiej dacie należy go uznać za ostatecznie zawarty.

Skonfrontowanie uzasadnienia zaskarżonego wyroku z uzasadnieniem wniosku pozwanych o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza zatem ich tezy o występowaniu w sprawie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398 § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.